

УДК 336.71

Казбан О. – ст. групи БФ- 41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ФІНАНСОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Науковий керівник: к.е.н., доц. Винник Т.М.

У будь-якій державі, незалежно від економічної системи та способу організації суспільних відносин, банківська система відіграє ключову роль. Недарма банківську систему порівнюють із кровоносною системою економіки держави. Адже саме вона забезпечує економіку необхідним обсягом фінансових ресурсів, забезпечуючи вільний рух капіталу, розрахунки суб'єктів господарювання, кредитування економіки, а також реалізацію цілого ряду інших функцій та завдань.

Українська фінансова система стрімко зростала протягом семи років до початку світової фінансової кризи 2008 р. Банківський сектор був основою швидкого розвитку економіки та характеризувався високими прибутками, зростанням особистих доходів, а також легким доступом до кредитів (на той момент доступним був й іноземний капітал), входом іноземних банків та достатньо м'якою внутрішньою грошово-кредитною політикою. Банківське кредитування зросло більше ніж на 70 % у період між 2006 та 2008 рр., причому більше половини кредитів видавалося в іноземній валюті. Однак, як відомо, світова фінансова криза 2008–2009 років завдала відчутного удару по вітчизняній банківській системі.

У розвинених країнах з ринковою економікою функціонує система державного регулювання банківської діяльності (у деяких із них вона існує понад століття, в інших сформувалася нещодавно). Світова практика не має єдиного підходу до інституційної побудови системи банківського регулювання. Значною мірою вона визначається особливостями соціально-економічного та історичного розвитку країн, характером і традиціями банківської системи, політико-юридичними чинниками. Разом з тим, характерною рисою розвитку сучасної системи банківського регулювання є посилення вимог до банків щодо забезпечення транспарентності їхньої діяльності.

Термін «транспарентність» (прозорість) походить від англ. «transparent» та латинського «trans» — прозорість, очевидність, зрозумілість, чіткість. Загалом рівень прозорості бізнесу визначається культурою його ведення у кожній країні.

Дослідження прозорості банківської інформації українських банків (до вибірки входили 30 найбільших банків, які контролюють 80 % активів банківської системи) показали, що у 2012 році середній рівень розкриття інформації складає 56,6 %, що, у 1,5 рази нижче за світовий показник (згідно досліджень S&P ступінь прозорості іноземних банків складає 70 - 90 %). Найбільш інформативним відкритим джерелом інформації є офіційні веб-сайти банків, які містять 39,3 % інформації. А от річні звіти банків – це, швидше, елементи формування іміджу банків, ніж справжні інструменти комунікації із зацікавленими сторонами, оскільки в них відображається лише 20,3 % інформації.

Загалом, досягнення високого рівня прозорості – процес, обумовлений не тільки економічними, але й ментальними чинниками.